

Bremse. Optimismen stiger i landbruget, men ønsket om investeringer bliver bremset af en manglende adgang til finansiering hos bankerne.

44

procent af de adspurgte landmænd angiver, at det er finansielle forhold, der bremser udviklingen af deres virksomhed.

Stigende optimisme i landbruget

Note: Den sammensatte konjunkturindikator er en sammenvejning af forventninger til produktion, investeringer og driftsresultat.

KILDE / VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

BERLINGSKE INFOGRAFIK / BASTIAN JUUL ANDERSEN

Landbruget mangler penge

Af Kathrine Rossau
karo@berlingske.dk

Først den gode nyhed: Det går godt i landbruget, hovedparten af landmændene tjener penge og ser generelt lyst på fremtiden. Den dårlige nyhed er, at det kunne gå endnu bedre.

Landmændene har nemlig svært ved at skaffe den finansiering, der vil kunne sikre udvikling og yderligere fremdrift.

Efter nogle hårde år under finanskrisen ser landmændene nu optimistisk på fremtiden, både hvad angår produktion, investeringer og driftsresultat.

Det viser det barometer for landmændenes syn på fremtiden, som Videncentret for Landbrug har udarbejdet for fjerde år i træk. 18.000 landbrugsvirksomheder har svaret, og konklusionen er, at de generelt har det rigtig godt.

Kraftig vækst

Faktisk regner 41 procent med positiv vækst i år og 43 procent i 2014. 16,4 procent af de adspurgte regner med, at deres forrentning vil vokse med mere end ti procent i år.

»Vi kommer fra nogle meget hårde år. Fra 2008 til 2010 var landbruget hårdt ramt, fordi produktpriserne var i bund, og renten ikke var faldet så meget endnu. Situationen stabiliserede sig i 2011, og så er der gradvist sket en forbedring siden. Når man spørger landmændene selv, så går det rimelig godt,« siger Klaus Kaiser, erhvervsøkonomisk chef på Videncentret for Landbrug, som står bag undersøgelsen, det såkaldte Landmandsbarometer.

De største problemer for landmændene er produktionsbegrænsninger. 44 procent angiver, at det er finansielle forhold, der bremser udviklingen af deres virksomhed.

»De landmænd, som gerne vil ekspandere, løber ind i en række vanskeligheder, og den finansielle begrænsning er en af de største. Landmændene har med andre ord svært ved at få finansieret deres udvidelser,« siger Klaus Kaiser.

Lars Krull, seniorrådgiver ved Aalborg Universitet, deler hans opfattelse.

»Brændt barn skyr ilden. Jeg kender ikke

til nogen banker, som slet ikke vil have med landbrug at gøre, men det er klart, at hvis man har været uheldig tidligere, kan man generelt blive mere forsigtig. Det er mit indtryk, at det går godt i landbruget, men det er ikke sådan, at vi har set en lang periode, som har vendt bankernes opfattelse af sektoren,« siger han. Bankernes tilbageholdenhed giver problemer, som rækker ud over landbrugssektoren.

»Konsekvensen er, at landbruget taber konkurrencekraft. Vi får ikke den naturlige strukturudvikling, og det betyder, at der er ineffektive landbrug, der er strandet, mens en del højeffektive virksomheder ikke kan ekspandere.

»Det bremser hele erhvervet, og det koster vækst, arbejdspladser og velstand,« siger Klaus Kaiser, som understreger, at de nye udlån primært skal hentes i bankerne, da landbrugene i forvejen har en høj gæld i real-kreditten.

»Der bliver lavet lån«

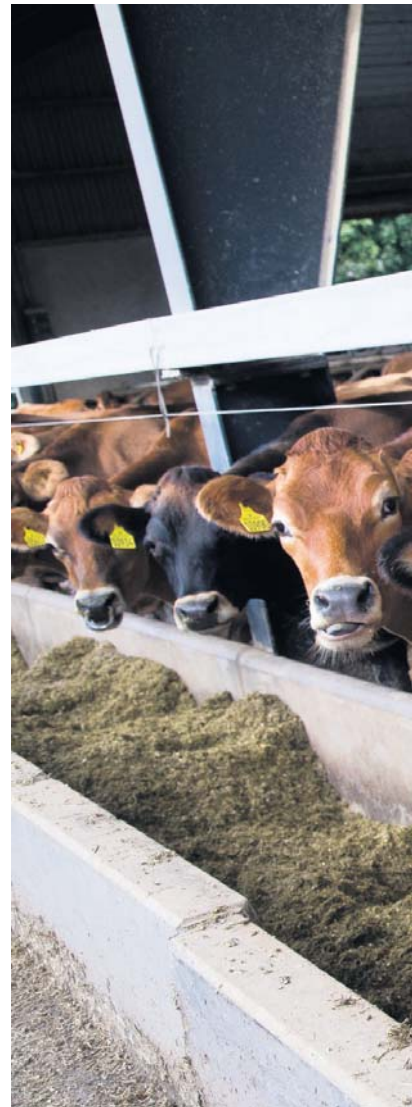
I DLR Kredit, som sidder på en tredjedel af markedet for landbrugsudlån, genkender man det billede, som landbrugsbarometeret tegner.

»Situationen for de tre hovederhverv, svin, kvæg og planteavl, er historisk gode, og det tror vi også, at de vil være i 2014. Det hænger sammen med det lave renteniveau og med det gode bytteforhold,« siger administrerende direktør Bent Andersen med henvisning til prisen på de råvarer, der indgår i landbrugsproduktionen i forhold til prisen på de produkter, landmændene sælger.

Han anerkender, at der er en tilbageholdenhed blandt pengeinstitutterne med at finansiere landbrugets ekspansion blandt andet på grund af de nye regler for værdiansættelse af landbrugsaktiver, som Finanstilsynet indførte for et par år siden.

Bent Andersen understreger dog, at pengeinstitutterne har blik for en fornuftig konsolidering.

»Der bliver lavet lån. Vi laver stadig lån hver eneste dag. Jeg vedstår, at det er svært at få finansiering i dag, men hvis vi som pengeinstitut kan skifte en mindre effektiv landmand ud med en landmand, som har bevist, at han er effektiv, så kan man godt få det finansieret,« siger Bent Andersen.

Profil

RECEPTION

Vicedirektør
Birger Johansson
fratræder efter mere
end efter 43 år

I den anledning inviterer vi
fredag den 29. november
kl. 12.00-14.00
til reception på Vestforbrænding,
Ejby Mosevej 219, 2600 Glostrup.

VESTFORBRÆNDING

Ejby Mosevej 219
2600 Glostrup

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

administrative ordninger, der
udspringer af DA's overenskomst-
mæssige og politiske virke.

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING
Vester Voldgade 113 - 1790 København V

WWW.DA.DK

DNÆVNELSE

**Underdirektør Pernille
Knudsen er pr. 20. november
udnævnt til direktør.**

Pernille overtager det daglige
ansvar for overenskomst-
koordinering, konfliktløsning,
ansættelses- og arbejdsret
samt arbejdsmiljø.

DANSK ARBEJDSGIVERFORENING
Vester Voldgade 113 - 1790 København V

WWW.DA.DK

til ekspansion

Situationen for de tre hovederhverv, svin, kvæg og planteavl, er historisk gode, og det vil de også være i 2014. Det hænger sammen med det lave renteniveau og med det gode bytteforhold, mener administrerende direktør i DLR Kredit Bent Andersen med henvisning til prisen på de råvarer, der indgår i landbrugsproduktionen i forhold til prisen på de produkter, landmændene sælger. Arkivfoto: Martin Sylvest

Svage landmænd gør stadig nas i bankerne

Nedskrivninger. Selv om det går godt for mange landmænd, er der stadig en gruppe, som har det svært, og som koster bankerne dyrt i nedskrivninger.

Af Kathrine Rossau
karo@berlingske.dk

Landbruget er delt i to. For hovedparten har de lave renter og det gode bytteforhold givet historisk gode vækstbetingelser, men der er stadig en gruppe, som kæmper, og som koster bankerne tab.

»Det er ikke slut med at tage overnormale nedskrivninger på landbrug. Det er ikke det samme som, at der ikke er landmænd, der har det godt, men det er en fragmenteret branche,« siger Lars Krull, seniorrådgiver ved Aalborg Universitet. I den nye tillidsindikator for landbruget, som Videncenteret for Landbrug står bag, venter mere end 40 procent en positiv vækst i år og næste år. Men der er også en gruppe – knap hver tiende af de adspurgte – som forventer, at produktionen vil falde i år. 2,8 procent forventer, at produktionen vil skrumpes med 2,8 procent i 2015. De dårlige landbrugsengagementer påvirker bankernes appetit på at yde nye lån til det segment.

»Det spiller uden tvivl en rolle, og det betyder meget, hvor mange engagementer man har til enkelte brancher. Har man i forvejen en høj andel af lån til landbruget, kan man ønske ikke at eksponere sig mere,« siger Johnny Madsen, investeringschef i Dansk Formue- og Investeringspleje.

Dog fremhæves det fra flere sider, at regeringens fornyede fokus på landbruget kan hjælpe erhvervet, som er hæmmet af den manglende adgang til finansiering. Ikke ved at sætte ind direkte på finansieringskilderne, men ved at lempe den øvrige regulering, som branchen opererer indenfor.

»Der er en landbrugspakke på vej, hvor den største forandring kan blive at gå fra generel til målrettet miljøregulering. Det kan komme både landmændene og naturen til gode. Der er også tanker om at lempe reglerne for ejerskifte og søge løsninger på nogle af landbrugsvirksomhedernes høje gæld,« fortæller Klaus Kaiser, erhvervsøkonomisk chef i Videncenter for Landbrug.

HANDELRESTRIKTION

WTO forbyder Grønlands eksport af sælskind til EU

Verdenshandelsorganisationen, WTO, i Genève, griber nu ind mod Grønlands omstridte eksport af sælskind til EU.

»En helt frisk kendelse fra WTO betyder, at vi kan blive nødt til at eksportere sælskind fra Grønland uden om EU til f.eks. Kina, Dubai og De Forenede Arabiske Emirater«. Det siger Lars Berg, administrerende direktør i sælskindsvirksomheden Great Greenland, der ejes 100 procent af Grønlands Selvstyre. WTO fastslår i sin kendelse, at EUs særregler for import af sælskind fra Grønland, og den måde EUs lovgivning er skruet sammen på, strider mod WTOs regler. EU indførte i 2009 en forordning, en lov,

hvor det blev forbudt at indføre skind, olie og kød fra sæler til EU-landene. Ifølge forordningen kan et land, der ønsker at søge om undtagelse, søge godkendelse om det af EU-Kommissionen. Grønland søgte og blev godkendt i april i år.

WTO siger i sin netop afsagte kendelse, at EUs forbud mod import af sælprodukter underminerer retfærdig handel, men at den er berettiget. Men WTO siger også, at EUs særlige import af sælskind fra Grønland er en favorisering på bekostning af Canada og til dels også Norge, som begge driver kommerciel sælfangst. *bsø*

MÆRSK

Almenfonden køber og sælger aktier

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal har tirsdag købt 3.000 A-aktier i A.P. Møller - Mærsk med stemmeret og solgt 3.000 B-aktier uden stemmeret i selskabet. A-aktierne er købt til en samlet kursværdi af godt 153,7 mio. kr., mens B-aktierne er solgt til en samlet kursværdi af knap

163 mio. kr., oplyste selskabet. Selv om der er tale om store beløb, drejer det sig kun om cirka 0,1 pct. af den samlede værdi. I sidste uge solgte Mærsk-arvingernes Familiefond aktier for 686 mio. kr. til Almenfonden. Det skete som led i den gradvise udbetaling af den milliardstore arv til Arnold Peter Møllers efterkommere. *sou*

Tilbyd varer fra din Net butik

Brug OnlineTilbud.dk

BERLINGSKE SHOP

For os der elsker DET GODE LIV

Se mere på BerlingskeShop.dk

JULE MENU

Cannelloni af fersk roget laks med ristede mandler, fennikel og citron-creme

2012 Riesling Feinherb, Fritz Haag, Mosel - Tyskland

Langtids braiseret gris med honning og tranebær-salat

2011 La Cigaralle Blanc, Château de Cayx, Cahors - Frankrig

Rodvins risotto med syltede kantareller, gronkål og parmesan

2011 Barbera d'Alba Ruvei, Marchesi di Barolo, Piemonte - Italien

Grill stegt kalv med sauce foie gras de Canard, grønne druer og kalve-sky

2011 Montecarubo Blend 2, Peter Vinding-Diers, Sicilien - Italien

Chokolade kage med orange-mascarpone og sirup

2009 Banyuls Rouge, Gérard Bertrand, Banyuls - Frankrig

Menu 5 retter - kr. 500,- Vinmenu 5 glas - kr. 400,-

REINWALD'S
RESTAURANT

Farvergade 15 • 1463 København K • Tel. 33 91 82 80 • Fax 33 91 82 90
Man.-lør. 14-24 • www.reinwalds.dk • reinwalds@reinwalds.dk